

СТАНОВИЩЕ

**от д-р Екатерина Георгиева Чернева –
доцент в катедра Предучилищна педагогика на Педагогическия факултет
на ПУ „Паисий Хилендарски“**

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“

по: област на висше образование 1. Педагогически науки

професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по...,

докторска програма Методика на обучението по български език и литература

Автор: Наталия Иванова Мацева

Тема: „Развиване на ключовата компетентност „Умения за учене“ при работа с текст в обучението по български език (5. — 7. клас)“

Научен ръководител: доц. д-р Фани Евгениева Бойкова, Филологически факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Със заповед № Р-21-541. от 15.03. 2023 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) съм определен(а) за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема: „Развиване на ключовата компетентност „Умения за учене“ при работа с текст в обучението по български език (5. — 7. клас)“ за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., докторска програма Методика на обучението по български език и литература. Автор на дисертационния труд е Наталия Иванова Мацева – докторантка в задочна форма на обучение към катедра „Българска литература и теория на литературата с научен ръководител доц. д-р Фани Евгениева Бойкова от Филологическия факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Представеният от Наталия Иванова Мацева комплект материали на хартиен носител е в съответствие с Чл.36 (1) от Правилника за развитие на академичния състав на ПУ, включва следните документи: молба до Ректора на ПУ за разкриване на процедурата за защита на дисертационен труд; автобиография в европейски формат; протокол от катедрения съвет, свързан с докладване на готовността за откриване на процедурата и с предварително

обсъждане на дисертационния труд; дисертационен труд; автореферат; списък на научните публикации по темата на дисертацията; копия на научните публикации; списък на забелязани цитирания; декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи.

Докторантът е приложил 7 публикации по темата на дисертационния труд.

Наталия Мацева завършва висшето си образование в ПУ „Паисий Хилендарски“ със специалност Български език и руски език, преподавател в средно училище. Има магистърска степен по специалността и втора по финанси от Великотърновски университет „Св.св. Кирил и Методий“. Към настоящия момент е преподавател по български език и литература в Средно училище „Св. Паисий Хилендарски“ – гр. Пловдив и има 14 години стаж по специалността.

2. Актуалност на тематиката

Разработеният дисертационен труд е изключително актуален, защото в основата му лежи концепцията за комплекса от компетентности, необходими за личностно развитие, разгледани като съчетание от знания, умения и нагласи, като в същото време се извежда на преден план обучението по български език и литература, ориентирано към конкретни резултати при работа с текста.

3. Познаване на проблема

Докторант Наталия Мацева е направила компетентен анализ на състоянието на проблема, завършвайки с аргументирани изводи и позиция по отделни въпроси. Доказателство за това е адаптираната общата концепция за уменията за учене съобразно обучението по български език в прогимназиален етап, като се фокусира вниманието върху работа с текст.

4. Методика на изследването

Избраната методика на изследване позволява постигане на поставената цел, а задачите, решавани в дисертационния труд получават адекватен отговор. Сред методическите идеи особено ценни са *подбор на информация, водене на записки и презентирание*, които пряко кореспондират с формирането на умение за четене с разбиране, а оттам и към умение за учене, каквато е основната цел на изследването.

Създадената богата образователна среда предполага висока степен на интерактивност чрез използваните техники: *позитивна класна стая; използване на електронни ресурси; съвместно преподаване; мозъчна атака*.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Предложеният дисертационен труд „РАЗВИВАНЕ НА КЛЮЧОВАТА КОМПЕТЕНТНОСТ „УМЕНИЕ ЗА УЧЕНЕ“ ПРИ РАБОТА С ТЕКСТ В ОБУЧЕНИЕТО ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК (5. – 7. КЛАС)“ е значим, защото включва изследвания върху приоритетни компетентности в обучението по български език - работата с текст в уроците по български език с ученици от 5. до 7. клас. Процесът на изследователска работа е пречупен през призмата на възможностите за развиване на ключово умение, а именно умението за учене.

Безспорен принос е авторският пакет, включващ използване на разнообразни образователни методи, похвати и техники на преподаване, които предполагат активна познавателна позиция и мотивираност на учениците.

6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

По темата на научното изследване са публикувани 7 (седем) статии, които показват резултати от приложени методически варианти в дисертацията и анализират емпиричните данни за успешността на образователния процес при използването на различни средства за създаване на позитивна и подкрепяща среда за развиване на ключовата компетентност „Умение за учене“ при обучението по български език и литература.

7. Автореферат

Авторефератът е направен според изискванията на правилника за придобиване на научни степени на ПУ „Паисий Хилендарски“ и Закона за развитието на академичния състав в Република България. Той е в обем от 34 страници и отразява основните резултати, постигнати в дисертацията.

8. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Препоръчвам на Наталия Мацева да направи резултатите от научното изследване достояние на по-широк кръг учители, като ги публикува като монография или учебно помагало.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Поради гореизложеното, убедено давам своята *положителна оценка* за проведеното изследване, представено в дисертационния труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и *предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“* на **Наталия Иванова Мацева** в област на висше образование: 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ..., докторска програма Методика на обучението по български език и литература.

24.04.2023 г.

Изготвил становището:

(подпис)

доц. д-р Екатерина Чернева